

D005 การศึกษาความหนาของสันปีกกระดูกสะโพก

สุวิทย์ สิงห์ศร*, อำนวย ไชยขุน**, ธนะศักดิ์ เชงสันติสุข*

*ศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล โรงพยาบาลขอนแก่น

**ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สันปีกกระดูกสะโพก (iliac crest bone) นิยมนำมาใช้ปลูกถ่ายเนื้อเยื่ออัตพันธ์ (autogenous bone graft) ทั้งในสาขาออร์โธปิดิกส์ (orthopedics) ศัลยกรรมระบบประสาท (neurosurgery) และศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล (oral and maxillofacial surgery) ซึ่งยังไม่มีการศึกษาใดในประเทศไทย ระบุขนาดของ anterior iliac bone

วัตถุประสงค์ เพื่อหาขนาดเฉลี่ยที่เหมาะสมของ anterior iliac bone เพื่อใช้เป็นเนื้อเยื่อปลูกถ่ายอัตพันธ์ วิธีการโดยศึกษากระดูกปีกสะโพก cadaver 22 ร่าง เพศชาย 15 ร่างและเพศหญิง 7 ร่าง ทั้งด้านซ้ายและด้านขวาจำนวน 44 ชิ้น โดยวัดความยาวจาก anterior superior iliac spine (ASIS) มายังปุ่มนูนด้านข้างของสันปีกกระดูกสะโพก (lateral tubercle) ด้วยไม้บรรทัดที่โค้งงอได้ และวัดความหนาของ iliac bone ที่จุดตัดทุกระยะ 2.0 เซนติเมตรจาก ASIS และทุก 1.0 เซนติเมตรจาก iliac crest ด้วยเวอร์เนียร์คาลิปเปอร์ (digital vernier caliper) ผลการศึกษา ระยะเฉลี่ยจาก ASIS ถึง lateral tubercle ทั้งหมดคือ 8.40 เซนติเมตร พิสัย 7.0-9.9 เซนติเมตร โดยค่าเฉลี่ยในเพศชายด้านซ้ายและขวาเท่ากับ 8.40 เซนติเมตรและในเพศหญิงด้านซ้ายและขวาเท่ากับ 8.27 เซนติเมตร ส่วนบริเวณบางที่สุดของ iliac bone ในเพศชายและหญิงทั้งด้านซ้ายและด้านขวา คือ 8.0-12.0 เซนติเมตรจาก ASIS ที่ความลึก 3.0-4.0 เซนติเมตร โดยมีความหนาเฉลี่ยในเพศชายด้านซ้ายและด้านขวา คือ 3.45 และ 3.65 เซนติเมตรตามลำดับ และในเพศหญิงด้านซ้ายและด้านขวา คือ 2.27 และ 2.49 เซนติเมตรตามลำดับ สรุป ขนาดของ anterior iliac bone ที่เหมาะสมคือ ระยะที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8.0 เซนติเมตรจาก ASIS และลึกน้อยกว่า 3.0-4.0 เซนติเมตร ซึ่งใกล้เคียงกับตำแหน่ง lateral tubercle ซึ่งเป็นจุดสำคัญทางกายวิภาคในการผ่าตัด